

Projectoproep 2020 voor de Brusselse gemeenten en OCMW's
KLIMAATACTIE
Notulen van juryvergaderingen

Herhaling van de modaliteiten van de projectoproep

De projectoproep "Klimaatactie" 2020 voor de Brusselse gemeenten en OCMW's is op 15 mei 2020 gelanceerd.

De kandidaturen moesten uiterlijk 28 augustus 2020 ingediend zijn.

De oproep werd in 2 luiken georganiseerd:

- Luik 1 - Een Klimaatactieprogramma ontwikkelen en goedkeuren - KAP:

Dit luik wil de gemeenten ondersteunen die een strategie van lokale acties voor het klimaat (een Klimaatactieplan - KAP) willen ontwikkelen en goedkeuren die rechtstreeks verband houdt met de gewestelijke strategieën en plannen.

Het opstellen van het KAP moet binnen 2 jaar gebeuren, rekening houdend met zowel de rechtstreekse uitstoot als de onrechtstreekse uitstoot en de strategieën voor aanpassing aan de klimaatverandering.

- Luik 2 - Milieumaatregelen in verband met het klimaat uitvoeren:

Dit luik wil de projecten ondersteunen die door de gemeenten of OCMW's worden voorgesteld en die de uitvoering van milieumaatregelen in verband met het klimaat moeten mogelijk maken. Voor dit luik werden de projecten van meerdere lokale overheden aangemoedigd.

De uitvoering van de projecten moet leiden tot concrete en duurzame realisaties in de tijd.

Er werden 38 projecten op geldige wijze ingediend: 13 projecten voor luik 1 en 25 projecten voor luik 2.

Naast de technische voorstelling van het project dat de afstemming op de doelstellingen van de oproep benadrukt, moest, volgens de uitvoeringsbepalingen, rekening worden gehouden met meerdere aandachtspunten in verband met een duurzame aanpak in het ontwerp van het project:

- De voorstelling van het project moet een politieke steun verduidelijken die voldoende sterk is om de slaagkans van het project te garanderen.
- De projectbeheermethodologie moet voorzien in de samenwerking van de verschillende betrokken diensten binnen de administratie.
- Het project moet rekening houden met sociale en multiculturele specifieke kenmerken van de stad (kwetsbare doelgroepen, jongeren, ouderen, personen met een beperking, ...).
- Er moet aandacht worden besteed aan de invoering van een partnerschap met de lokale actoren en de ontwikkeling van een proces van burgerparticipatie.
- De projecten moeten duurzaam zijn zonder dat een structurele financiële steun van het Gewest op termijn nodig is.
- De uitvoering van de projecten moet een luik van valorisering van de voorbeeldfunctie van openbare besturen bevatten.

Organisatie van de jury's

De ontvangen dossiers werden geanalyseerd door specifieke jury's voor elk onderdeel en elk thema, samengesteld volgens de eisen van de vorige regering:

- Agenten van Leefmilieu Brussel, belast met de betrokken thematieken
 - Een externe expert
 - Een vertegenwoordiger van de minister van Milieu, als waarnemer
-

LUIK 1:

De jury's voor Luik 1 vonden plaats in de gebouwen van Brulocalis, op 14, 15 et 16 september 2020.

Elk jurylid heeft de dossiers op voorhand kunnen analyseren en beoordelen. De beoordelingen zijn verzameld en hebben geleid tot een voorlopige rangschikking van de kandidaten.

Aan de gemeenten is voorgesteld om de projecten mondeling te verdedigen tijdens een fysieke vergadering, wat de spreiding over drie dagen verklaart.

De sanitaire veiligheidsvoorschriften in verband met COVID-19 zijn tijdens deze sessies in acht genomen. De vertegenwoordigers van de gemeenten die niet persoonlijk aanwezig konden zijn, is de mogelijkheid geboden het dossier te verdedigen via videoconferencing.

Na deze verdediging zijn de dossiers door de juryleden besproken en is een bijkomende beoordeling toegekend. Het gemiddelde van deze beoordelingen is gebruikt om de uiteindelijke rangschikking van de dossiers te bepalen.

De subsidies zijn vervolgens toegekend in de volgorde van de rangschikking en binnen de grenzen van het beschikbare budget, dat op 1.000.000 euro was vastgesteld.

De kandidaturen, ingeleid door een korte beschrijving van de gemeenten zelf, en de opmerkingen van de jury worden hieronder gepresenteerd in de volgorde waarin ze zijn behandeld.

De door de jury opgestelde rangschikking van de dossiers is opgenomen in de eindtabel.

Jury: Pascale Alaime, Martha Cadena Barros, Laetitia Martin (Leefmilieu Brussel)

Externe expert: Matthijs Van Marcke (FIDO)

Waarnemer: Nicolas Raimondi (Kabinet Maron)

Secretaris - moderator: Philippe Mertens (Brulocalis)

13 projecten werden voorgelegd aan de jury, voor een totaalbedrag van 1.537.380 euro.

1- Gemeente Koekelberg

De gemeente Koekelberg wenst haar dynamische klimaatactieplan uit te voeren/voort te zetten, met de nadruk op de participatie van de burgers en het gemeentepersoneel.

De jury prijst het enthousiasme en de motivatie van de projectdragers. Ze is echter van mening dat het project nog niet voldoende 'maturiteit' heeft. Ze vestigt de aandacht van de gemeente op het risico om volledig te vertrouwen op de tool 'Futureproofed Cities' en vraagt zich af wat de mogelijkheden zijn om een stabiele coördinatiefunctie te hebben na de subsidieperiode.

Ze vindt het jammer dat het participatieproces niet voorziet in de wijze waarop de burgers bij concrete acties kunnen worden betrokken. De jury selecteert dit project niet in zijn huidige vorm, maar moedigt de gemeente aan om haar inspanningen voort te zetten en volgend jaar opnieuw een dossier in te dienen.

De toekenning van de subsidie wordt geweigerd.

2- Gemeente Vorst

Het klimaatplan 'Vorst 2030' moet toelaten het huidig beleid van de gemeente en dat van alle partners te versterken om de Europese klimaatdoelstellingen te bereiken en te komen tot een gedeelde visie op het grondgebied.

Dit zal eerst en vooral een dynamisch actieplan zijn dat operationeel is op verschillende gebieden (gebouwen, energie, voeding, transport, afval, levenskader, ...) met het oog op de strijd tegen de klimaatveranderingen, het verbeteren van de luchtkwaliteit en het levenskader door alle doelgroepen in Vorst in hun diversiteit te mobiliseren.

De jury waardeert de duidelijkheid van het dossier, met doelstellingen voor elke fase. Ze benadrukt het belang van de juiste profielkeuze voor de aanwerving van de nieuwe klimaatcoördinator en de noodzaak om zijn integratie in de gemeenteteams en de stuurgroep te ondersteunen.

Ze beveelt ook aan om partnerschappen te ontwikkelen met de lokale structuur en niet alleen met de gewestelijke actoren.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 150.000 euro toe te kennen.

3- Gemeente Oudergem

De verwezenlijking van het klimaatplan is de gelegenheid om de maatregelen te concretiseren van de motie over de klimaatnoodtoestand die werd goedgekeurd door de gemeenteraad, in coördinatie met de voorziene acties op de verschillende machtsniveaus in de Belgische staat, de klimaatopwarming actief te bestrijden en de bestaande gemeentelijke acties uit te breiden. Er werd bijvoorbeeld reeds voorzien om het energieverbruik van het gemeentelijk patrimonium zo veel mogelijk te verminderen.

De jury waardeert het dat het project rechtstreeks voortbouwt op het recente werk voor de definitie van Agenda 21 om zo snel vooruitgang te boeken in de diagnostische fasen.

Ze betreurt echter het gebrek aan detail in de schriftelijke voorstelling van het project, die weliswaar efficiënt aangevuld werd met een mondelinge voorstelling om het verloop beter te begrijpen, evenals een sterk politiek draagvlak en de beoogde partnerschappen met de verschillende lokale actoren en de burgers. Ze raadt wel aan om veel aandacht te besteden aan het definiëren van de taken van de externe dienstverlener en aan de opvolging ervan, en om de actoren goed inzicht te helpen krijgen in het beginsel van de overgang van Agenda 21 naar het KAP, wat inhoudt dat in hoge mate moet worden vertrouwd op wat al gerealiseerd is.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 100.000 euro toe te kennen.

4- Gemeente Etterbeek

De gemeente Etterbeek streeft ernaar een voorbeeldfunctie te vervullen door het opstellen en uitvoeren van een ambitieus, realistisch, transversaal, kwantificeerbaar, participatief, inclusief en duurzaam lokaal actieprogramma voor het klimaat.

De jury stelt vast dat de gemeente al vergevorderd is met de uitwerking van haar KAP, waarvan de belangrijkste strategische doelstellingen al door het college zijn vastgesteld, en dat de resterende fase in het kader van de projectoproep bestaat uit het aanvullen van die doelstellingen nadat de risico's en de kwetsbaarheid van het grondgebied zijn bestudeerd, en vervolgens uit het definiëren van de concrete maatregelen. Ze prijst het efficiënte en uitgebreide werk wat het in aanmerking nemen van de verschillende pijlers betreft. Ze waardeert het dat rekening wordt gehouden met de diversiteit en de partnerschappen met de lokale actoren en de burgers, maar vindt het jammer dat het participatieproces niet eerder in het proces begint, wat ook de 'diagnosefase' met de inbreng van de lokale actoren en de burgers zou verrijken.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 140.000 euro toe te kennen.

5- Gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe

De gemeente wil een lokaal klimaatplan aannemen met als doel de CO₂-uitstoot op haar grondgebied tegen 2030 met 40% te verminderen (in vergelijking met 2005), om vervolgens tegen 2050 koolstofneutraliteit te bereiken. In overeenstemming met de ambities van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal de gemeente nauw samenwerken met Leefmilieu Brussel om het genoemde plan op te stellen, alsook een coherente en gedeelde monitoringmethode om de resultaten te meten die vanaf 2023 zullen worden behaald.

De jury prijst een dossier waarin de doelstellingen van de gewestelijke plannen voor de vermindering van de CO₂-uitstoot zijn opgenomen. Ze wijst de gemeente op de risico's die gepaard gaan met een te groot gebruik van de digitale tools, die op zich de interne technische vaardigheden niet kunnen vervangen. Ze erkent de waarde van het werk dat is verricht om een 'Handvest voor duurzame ontwikkeling' op te stellen, maar betreurt dat de uitwerking van het KAP te veel gebaseerd is op het werk van de overheid. Bovendien worden de lokale partnerschappen en de burgers erg laat betrokken bij de voorgestelde maatregel, wat niet ideaal is in termen van een participatief proces.

De jury selecteert dit project niet in zijn huidige vorm, maar moedigt de gemeente aan om haar transversale werkgroep uit te breiden met technische expertise en om volgend jaar opnieuw een dossier in te dienen.

6- Gemeente Ukkel

Ukkel wil zich voorzien van een ambitieus en realistisch Klimaatactieprogramma (KAP) om zijn directe en indirecte broeikasgasemissies te verminderen en concrete maatregelen te nemen voor de aanpassing aan de gevolgen van de klimaatverandering in overeenstemming met de gewestelijke doelstellingen. De opstelling van dit KAP via de verwezenlijking van een vereenvoudigde diagnose, het vastleggen van doelstellingen en het opstellen van een actieplan met meerdere thema's en acties die een grote impact hebben, zal op een transversale en participatieve manier worden geleid en zal via een monitoring van indicatoren toelaten de verminderde emissies zo veel mogelijk in CO₂-equivalent te kwantificeren.

De jury prijst de volledigheid en gedetailleerdheid van het voorgestelde project dat wordt beoogd door de gemeente. Ze vindt de aanvraag degelijk en goed geformuleerd en waardeert de mondelinge toelichting die een beter inzicht in het functioneren van de projectstuurgroep mogelijk maakte. Ze wijst er echter op dat het gewest wil komen tot een programma van concrete en haalbare acties, waarbij de valkuil van een te lange catalogus wordt vermeden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 150.000 euro toe te kennen.

7- Stad Brussel

Het doel van de Stad Brussel is een klimaatactieprogramma op te stellen en het engagement van de belanghebbenden te bestendigen via de oprichting van het consortium 'PAC(TE) pour Bruxelles':

- *het aantal belanghebbenden dat bij de opstelling en uitvoering van het KAP wordt betrokken uitbreiden: paracommunale structuren, de schoolwereld, het maatschappelijk middenveld, de bevolking, de economische wereld. Op lange termijn wordt gestreefd naar ten minste één contact met alle sectoren van de samenleving.*
- *het engagement van de belanghebbenden bestendigen en een burger- en wetenschappelijk panel betrekken bij het toezicht op en de evaluatie van het KAP via de oprichting van het consortium 'PAC(TE) pour Bruxelles (Programma voor klimaatactie en ecologische transitie).*

De jury prijst het werk dat al is verricht door de stad, die haar lokale Klimaatplan heeft opgesteld zonder te wachten op gewestelijke subsidies. Ze begrijpt dat het de bedoeling is om de aanpak aan te vullen met een complementaire governance-structuur, gericht op het versterken van het participatieve proces, maar vraagt zich af of dat overeenstemt met de belangrijkste doelstellingen die in de projectoproep zijn uiteengezet. Gelet op het grote aantal kandidaten voor de KAP-projectoproep moet de jury op dit punt uiterst aandachtig zijn en kan ze geen projecten aanvaarden die weliswaar relevant zijn, maar die buiten de in de projectoproep vastgestelde richtsnoeren vallen.

De jury selecteert dit project niet. De toekenning van de subsidie wordt geweigerd.

8- Gemeente Sint-Pieters-Woluwe

De gemeente Sint-Pieters-Woluwe wil haar ecologisch engagement concreet versterken via de definitie en uitvoering van een ambitieus actieplan met een grote impact ten gunste van het klimaat en de biodiversiteit. Ze wil dat dit plan in de lijn ligt van haar bevoegdheden, zowel op het niveau van de eigen acties als op het niveau van het grondgebied en ze wil hiervoor een matrix ontwikkelen voor de follow-up van de voortgang van de acties van dit plan en de doelstellingen voor de vermindering van de broeikasgasemissies.

De jury is verheugd dat in het dossier het beoogde algemene en participatieve proces en de wens tot samenhang met de gewestelijke doelstellingen duidelijk worden voorgesteld. Ze waardeert de participatieve aanpak en de beoogde partnerschappen met de lokale actoren. Ze stelt voor om de stuurgroep nu al uit te breiden met een vertegenwoordiger van het OCMW, als garantie voor aandacht voor sociale kwesties en diversiteit.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 139.680 euro toe te kennen.

9- Gemeente Anderlecht

Het toekomstig KAP van de gemeente Anderlecht zal een lokale klimaattransitiestrategie bepalen die is aangepast aan de specifieke kenmerken van de gemeente en die zich zal vertalen in een programma van concrete en realistische acties in coherentie met de gewestelijke en gemeentelijke doelstellingen. Aangestuurd door een specifieke projectverantwoordelijke die het team van de dienst Duurzame Ontwikkeling zal komen versterken zal dit KAP worden opgesteld via een transversaal proces door de lokale actoren, burgers en gebruikers te verenigen met de steun van een extern studie bureau.

De jury prijst de efficiëntie van het dossier, maar mist een echte transversale aanpak binnen de gemeente. Ze waardeert de integratie van andere studies en projecten van de gemeente in de uitwerking van het KAP. Daarnaast adviseert ze om de stuurgroep uit te breiden naar andere departementen die belast zijn met programma's die verband houden met de aanpassingsdoelstellingen, alsook naar de OCMW's voor wat de aspecten betreft die verband houden met het in aanmerking nemen van kansarme groepen.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 150.000 euro toe te kennen.

10- Gemeente Evere

Het doel is een diagnose te stellen van de milieutoestand in Evere en concrete acties vast te stellen/te plannen om de directe en indirecte CO₂-uitstoot die verband houdt met de menselijke activiteit in de gemeente te beperken. Dit werk zal worden uitgevoerd op basis van bestaande gegevens en werkzaamheden, maar ook van nieuwe gegevens/onderzoek. Het plan zal worden opgesteld om ambitieuze klimaatdoelstellingen te verwezenlijken, waarbij ecologische en sociale transitie met elkaar worden verzoend.

De jury prijst het enthousiasme en de motivatie van de projectdragers. Ze is echter van mening dat het project nog niet voldoende 'maturiteit' heeft. Ze betreurt het gebrek aan transversaliteit in de stuurgroep, die nog steeds te veel afhankelijk is van het enige departement Duurzame ontwikkeling, zonder dat er sprake is van interactie met de andere bevoegdheden die betrokken zijn bij de maatregelen die in het kader van het KAP ten uitvoer moeten worden gelegd. Ze vestigt de aandacht op het risico om volledig afhankelijk te zijn van een externe dienstverlener. In dat geval moet veel aandacht worden besteed aan de omschrijving van de opdrachten, de opvolging ervan en de coördinatie met de diensten, wat de coördinatie van de externe actoren en de mogelijkheid tot het vrijmaken van werktijd voor de projectverantwoordelijke vereist. Die reflectie ontbrak helaas in het aanvraagdossier.

Tot slot betreurt de jury dat de partnerschappen met de lokale actoren en het participatieve proces niet beter zijn gedefinieerd en geïntegreerd in de aanpak.

De jury selecteert het project niet in zijn huidige vorm, maar moedigt de gemeente aan om haar inspanningen voort te zetten en volgend jaar opnieuw een dossier in te dienen.

De toekenning van de subsidie wordt geweigerd.

11- Gemeente Sint-Gillis

Nadat het Klimaatplan begin 2020 werd opgesteld, is gebleken dat de gemeentelijke administratie van Sint-Gillis verantwoordelijk is voor amper 2% van de totale CO₂-uitstoot op het grondgebied. Het is bijgevolg evident, maar ook van essentieel belang voor de gemeente om, naast het verminderen van haar eigen ecologische voetafdruk, de volgende 2 belangrijke doelstellingen na te streven:

*- alle lokale actoren (buiten de administratie) aanmoedigen om deel te nemen aan de inspanningen om de broeikasgasemissies te verminderen door de invoering van een participatief proces
- de actie prioritair aanmoedigen in sectoren met de grootste impact zoals de bouwsector (woningen en tertiaire sector) en de mobiliteit.*

De jury begrijpt dat de gemeente de reeds begonnen werkzaamheden voor de uitwerking van haar KAP, dat een onderdeel bevat dat gericht is op de actoren op het grondgebied, wil aanvullen.

Hoewel de mondelinge voorstelling een beter inzicht verschafte in de beoogde methodologie en het politieke draagvlak bevestigde, betreurt de jury niettemin het gebrek aan detail in het aanvraagdossier van het project. De jury keurt het idee goed om een participatief proces uit te werken om de diagnose te verrijken, maar vestigt de aandacht op het risico van een 'digitale kloof' als men alleen op een onlinetool vertrouwt. Ze vestigt de aandacht op de eventueel beperkte beschikbaarheid van de PLAGE-verantwoordelijke, gezien zijn werklast, om bij te dragen tot het toezicht op het KAP. De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 76.700 euro toe te kennen.

12- Gemeente Schaarbeek

In het kader van de uitvoering van het KAP Schaarbeek 1030-2030 zal de gemeente haar eigen middelen gebruiken om een territoriale diagnose te stellen van de uitstoot van broeikasgassen en de kwetsbaarheid voor klimaatverandering, en om een klimaatactieprogramma op te stellen. De financiering van Leefmilieu Brussel zal het mogelijk maken om niet-bestaande middelen toe te wijzen, met name voor het participatieve luik, met het oog op het activeren van de belanghebbenden op het grondgebied en de administratie en om het klimaatplan duurzaam te maken op termijn. Dit zal het ook mogelijk maken de eerste stappen te zetten voor de uitvoering van de acties van het klimaatplan, met de nadruk op burgerparticipatie in ruime zin.

De jury is verheugd over het feit dat de gemeente heeft beslist om de ontwikkeling van haar KAP met eigen middelen te financieren. Ze heeft begrepen dat het de bedoeling is om de aanpak te vervolledigen door een aanvullende participatieve component op te zetten. Het voorgestelde project wordt echter geacht transversaal te zijn met alle overheidsprogramma's, maar lijkt niet meteen verband te houden met de uitwerking van het KAP. De jury vindt het jammer dat bij het ontwerp van het KAP niet van meet af aan rekening is gehouden met het participatieve proces en de lokale partnerschappen, waardoor onderweg een tweede in participatie gespecialiseerde dienstverlener moet worden ingeschakeld, die het risico loopt de taken van de eerste reeds aangeworven dienstverlener nog eens over te doen. Anderzijds vraagt de jury zich af of dit dossier in overeenstemming is met de belangrijkste doelstellingen die in de projectoproep zijn vastgelegd.

Gelet op het grote aantal kandidaten voor de KAP-projectoproep moet de jury op dit punt uiterst aandachtig zijn en kan ze geen projecten aanvaarden die weliswaar relevant zijn, maar die buiten de in de projectoproep vastgestelde richtsnoeren vallen. De jury selecteert dit project niet. De toekenning van de subsidie wordt geweigerd.

13- Gemeente Jette

Het project beoogt de ontwikkeling van het klimaatactieplan "Jette in een duurzame en solidaire transitie" op een participatieve en inclusieve manier. Het actieplan zal worden ontwikkeld in samenwerking met de administratie, de lokale actoren en de bevolking via een burgerparticipatieproces op grote schaal, waarbij ook een aantrekkelijke en efficiënte communicatie wordt ontwikkeld.

De jury waardeert het dat het dossier gedetailleerd en gestructureerd is, met zes werkgebieden die voldoen aan de verschillende gewestelijke doelstellingen met betrekking tot directe en indirecte emissies en aanpassingsprocessen. De mondelinge voorstelling heeft de jury laten zien dat de gemeente een zekere expertise heeft in het uitwerken en opvolgen van de indicatoren. Ze beveelt echter aan om bijzondere aandacht te besteden aan de voorbereiding van de beschrijving om ervoor te zorgen dat de verschillende opdrachten goed op elkaar aansluiten.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 85.000 euro toe te kennen.

Gemeente	Gevraagd Budget	Titel	Totaalcijfer %	Voorstel toegekend bedrag
GB Etterbeek	140.000 €	Klimaatactieprogramma van de gemeente Etterbeek	85	140.000 €
GB Ukkel	150.000 €	Klimaatactieprogramma van de gemeente Ukkel (KAP Ukkel)	84	150.000 €
GB Vorst	150.000 €	Klimaatplan 'Vorst 2030'	82	150.000 €
GB Sint-Pieters-Woluwe	139.680 €	Klimaatplan van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe	77	139.680 €
GB Jette	85.000 €	Klimaatplan: Jette in duurzame en solidaire transitie	73	85.000 €
GB Anderlecht	150.000 €	Klimaatactieprogramma van de gemeente Anderlecht	72	150.000 €
GB Oudergem	100.000 €	Klimaatplan van de gemeente Oudergem	61	100.000 €
GB Sint-Gillis	76.700 €	Coördinatie en participatief proces voor het Klimaatplan van Sint-Gillis	60	76.700 €
GB Schaarbeek	135.000 €	Schaarbeek 1030-2030	59	-
GB Sint-Lambrechts-Woluwe	95.000 €	Klimaatplan van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe	59	-
GB Evere	125.000 €	Klimaatactieplan van de gemeente Evere - KAPE	58	-
GB Koekelberg	126.000 €	Klimaatactieprogramma van de gemeente Koekelberg (KAP)	57	-
Stad Brussel	65.000 €	Klimaatactieprogramma van de Stad Brussel	52	-

TOTAAL

991.380 €

LUIK 2 :

Voor het tweede luik hebben de jury's plaatsgevonden in de lokalen van Leefmilieu Brussel en via videoconferencing voor Good Food:

- 22 september 2020, voor het thema Good Food
- 23 september 2020, voor het thema Stad-Natuur
- 24 september 2020, voor het thema Zero Afval

Voor elk thema heeft elk jurylid de dossiers op voorhand kunnen analyseren en beoordelen. De beoordelingen zijn verzameld en hebben geleid tot een voorlopige rangschikking van de kandidaten. De dossiers zijn vervolgens door de juryleden besproken en er is een bijkomende beoordeling toegekend. Het gemiddelde van de verschillende beoordelingen is gebruikt om de uiteindelijke rangschikking van de dossiers te bepalen.

De subsidies zijn vervolgens toegekend in de volgorde van de rangschikking en binnen de grenzen van het voor elk thema beschikbare budget.

De kandidaturen, ingeleid door een korte beschrijving van de gemeenten zelf, en de opmerkingen van de jury worden hieronder gepresenteerd.

De rangschikking is opgenomen in de eindtabel.

Dinsdag 22 september 2020 - thema Good Food

Jury: Pascale Alaïme, Joëlle Van Bambeke (Leefmilieu Brussel)

Externe expert: Geert Rohtus (GOB - cel Landbouw)

Waarnemer: Stéphanie Gautier (Kabinet Maron) - verontschuldigd

Secretaris: Philippe Mertens (Brulocalis)

Er was een bedrag van 300.000 euro beschikbaar.

4 projecten werden voorgelegd aan de jury, voor een totaalbedrag van 145.887 euro.

1- Gemeente Oudergem

Sint-Anna moestuin

Het project beoogt op een gemeenteterrein aan de Tervurenlaan 89 een nieuwe gedeelde moestuin aan te leggen voor de bewoners van de wijk. De moestuin zal uitgerust zijn met een compost, een serre en een boomgaard.

Gevraagd bedrag: 11.909 euro

De jury prijst de eenvoud en de doelmatigheid van het project met een aangepast budget en waardeert de terbeschikkingstelling van een stuk grond door de gemeente. Dit klassieke volkstuinmodel heeft goede kansen op succes en voortbestaan.

De jury beveelt de projectdragers aan om contact op te nemen met de moestuinmeesters en compostmeesters om samenwerkingen met hen uit te werken (opleidingen, tips enz.) en om de zichtbaarheid van het project en de openstelling naar de wijk toe te bevorderen. Ze raadt de projectverantwoordelijke ook aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

2- Gemeente Sint-Agatha-Berchem

Bloemkwekersstraat - Studie en werken voor de aanleg van een boomgaard en een bloementuin

Het project heeft tot doel de verbetering van de ecologische kwaliteit van een gemeentelijk terrein gelegen tussen de Bloemistenstraat en de Broekweg door de aanleg van een bloementuin en een boomgaard met pedagogische wandeling, met inbegrip van een vijver en een schaduwrijke rustzone.
Gevraagd bedrag: 40.000 euro

De jury erkent het belang van dit project voor de ecologische verbetering van een gemeentelijk terrein dat ook een belangrijke participatiecomponent ontwikkelt. Ze is positief over de oprichting van een breed partnerschap van actoren om die lokale dynamiek te ondersteunen. Toch beveelt de jury aan om bijzondere aandacht te besteden aan de coördinatie die nodig is om zo veel actoren te laten samenwerken.

Het promoten van boomgaarden stemt volledig overeen met de huidige koers van de gewestelijke Good Food-strategie. De jury vindt de aanplantingsplanning echter wat traag (waarom twee plantseizoenen voorzien?) en adviseert daarom om het aanplantingsprogramma in één seizoen te groeperen, in 2021. Ze raadt de projectdragers ook aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 40.000 euro toe te kennen.

3- Gemeente Sint-Pieters-Woluwe

Lokale ondersteuning van projectaanvragen voor ontwikkelingsprojecten in de openbare en semiopenbare ruimte

Het doel van het project is op gemeentelijk niveau een lokale ondersteuning in te voeren om de initiatieven voor ontwikkelingsaanvragen (voornamelijk rond stadslandbouw) in openbare en semiopenbare ruimten te bevorderen.

In deze optiek wil de gemeente een functie « Facilitator stadslandbouw » creëren. Dit zal toelaten de burgers en actoren op het terrein van dichtbij te begeleiden om hun projecten binnen een redelijke termijn tot een goed einde te brengen, in overeenstemming met de regels van stedelijk beheer en milieubeheer.

Gevraagd bedrag: 65.000 euro

De jury waardeert dit proefproject om een ombudsman aan te stellen die verzoeken om ontwikkeling in de openbare en semiopenbare ruimte van lokale burgerinitiatieven ondersteunt. Het project omvat een test op lokaal niveau van een ombudsman die technische, sociale en burgerparticipatie-aspecten combineert. De jury beveelt aan om bijzondere aandacht te besteden aan het profiel van de aan te werven persoon: onderhandelings- en bemiddelingsvaardigheden zullen meer nodig zijn dan technische kennis.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 65.000 euro toe te kennen.

4- OCMW van Schaarbeek

Snoepen van de natuur

Het project beoogt de plaatsing van bijenkasten in de tuin van het rusthuis Albert De Latour in Schaarbeek en het beheer ervan door een imker met het oog op de productie van honing, het opzetten van een programma van sensibiliserings- en kennismakingsactiviteiten rond de natuur door de smaak, bestemd voor jongeren uit de Daillywijk, de begunstigen van het OCMW van Schaarbeek en de bewoners van het rusthuis Albert De Latour.

Gevraagd bedrag: 28.978 euro

De jury is verheugd dat het OCMW een eerste project heeft ingediend in het kader van de projectoproep voor lokale overheden van Leefmilieu Brussel. Ze feliciteert de projectdrager met het feit dat werd rekening gehouden met een transversale, inclusieve en intergenerationale dynamiek die

interessant is in zijn veelzijdige aanpak. Toch vraagt ze de projectdragers om het soort activiteiten die worden overwogen om de beoogde bewustmaking rond duurzaam voedsel te bereiken, te herzien. Het gewest wil immers niet langer de installatie van nieuwe bijenkasten in het Brusselse gewest aanmoedigen, om een te grote concurrentie met andere wilde bijensoorten te vermijden. Evenzo is het plukken van wilde planten strikt beperkt door politie- en/of parkreglementen en door de Natuurordonnantie: daslook is bijvoorbeeld een beschermde plantensoort waarvan het plukken buiten privétuinen verboden is.

De jury wenst dan ook dat het OCMW voor de activiteiten die in het project gepland zijn, de voorkeur geeft aan de evenementen die worden georganiseerd in de Ferme Nos Pilifs op het 'Bijenpad' of in de 'Bijentuin' in Jette, en voor de activiteiten rond wilde planten de organisaties die gespecialiseerd zijn in het onderwerp vraagt om de deelnemers juist te informeren en de pluk te beperken tot de toegestane soorten en plaatsen.

De jury raadt de projectdragers ook aan om contact op te nemen met en inspiratie te putten uit vergelijkbare initiatieven voor de aanleg van moestuinen en biodiversiteitsgebieden door de OCMW's van Vorst en Oudergem, en beveelt ten eerste aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 28.978 euro toe te kennen.

Gemeente / OCMW	Gevraagd Budget	Titel	Totaalcijfer %	Voorstel toegekend bedrag
GB Oudergem	11.909 €	Sint-Anna moestuin	68	11.909 €
GB Berchem	40.000 €	Bloemkwekersstraat - Studie en werken voor de aanleg van een boomgaard en een bloementuin	80	40.000 €
GB Sint-Pieters-Woluwe	65.000 €	Lokale ondersteuning van projectaanvragen voor ontwikkelingsprojecten in de openbare en semiopenbare ruimte	77	65.000 €
OCMW Schaarbeek	28.978 €	Snoepen van de natuur	70	28.978 €
TOTAAL				145.887 €

Woensdag 23 september 2020 - Thema Stad-Natuur

Jury: Pascale Alaime, Emilie Lavender, Julien Ruelle (Leefmilieu Brussel)

Externe expert: Stéphan Truong (Bureau Ecorces)

Waarnemer: Bruno Nys (kabinet Maron) - verontschuldigd

Secretaris: Philippe Mertens (Brulocalis)

Voor dit thema konden vier budgetten worden verdeeld, volgens het type project en het overheersende thema: twee keer 200.000 euro voor de werkingsprojecten en twee keer 400.000 euro voor de inrichtingsprojecten (investering).

14 projecten werden voorgelegd aan de jury, voor een totaalbedrag van 640.457 euro:

- 13 nieuwe projecten;
- 1 project dat in het kader van de oproep van 2017 was geselecteerd en in aanmerking kwam voor verlenging, volgens de toenmalige voorwaarden.

1- Gemeente Sint-Agatha-Berchem

Gedeeld beheer van de binnen eilandjes "Ons natuureilandje" - jaar 2

Participatief project dat de kwaliteit van de natuur in twee binneneilandjes van de gemeente Sint-Agatha-Berchem wil verbeteren, met als doel de verbetering van het Groene netwerk en de toename van de biodiversiteit. Dit project ligt dus perfect in de lijn van het Klimaatplan dat de gemeente aan het ontwikkelen is als maatregel voor de matiging en aanpassing aan de klimaatverandering. Deze stap betreft de concretisering van het project van het gedeeld beheer van de binneneilandjes.

Gevraagd bedrag: 12.000 euro

De jury erkent het belang van dit project, dat aansluit bij de subsidie die in 2017 werd toegekend in het kader van het project voor het gezamenlijke beheer van de binnentuinen.

De jury vraagt zich echter wel af hoe het regenwater wordt afgekoppeld: is hierover al nagedacht en zou het in het project kunnen worden geïntegreerd als dat niet al het geval is?

De jury hoopt ook dat het project, dat aanvankelijk werd voorgesteld als een proefproject van gewestelijk belang, op termijn kan worden uitgewerkt in de andere binnentuinen van de gemeente en, idealiter, in de andere gemeenten van het gewest. Na afloop van de opdracht moet dus een samenvatting van de aanpak (kosten van de werkzaamheden, algemene conclusies, methodologische aanbevelingen enz.) kunnen worden voorgesteld. Ze beveelt ook aan dat de projectdragers deelnemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 12.000 euro toe te kennen.

2- Gemeente Sint-Agatha-Berchem

Gemeentelijk regenplan van Sint-Agatha-Berchem

Het project heeft tot doel het gedrag van regenwater op het gemeentelijke grondgebied in kaart te brengen om na te gaan welke mogelijkheden er zijn voor structurele aanpassingen, om de gevolgen van de klimaatverandering beter te beheersen.

Gevraagd bedrag: 40.000 euro

De jury erkent dat dit project goede uitdagingen aanpakt, maar in dit stadium komt de in het dossier voorgestelde methodologie niet tegemoet daaraan. Algemeen beschouwd is het dossier weinig gedetailleerd en bevat het te weinig concrete elementen. Een modellering van het rioleringsnet kan

een leidraad zijn voor 'waar eerst te handelen', maar is niet in overeenstemming met een geïntegreerde methode voor regenwaterbeheer.

De jury stelt daarom voor om het project in een volgende editie van de oproep te heroriënteren naar een studie rond de mogelijkheden voor het afkoppelen van regenwater (naar het voorbeeld van het project van Sint-Pieters-Woluwe) en het vegetalisatiepotentieel. Om dat soort studie uit te voeren, zou het beter zijn om een overheidsopdracht te lanceren zodat de opdracht kan worden toevertrouwd aan een studiebureau dat gespecialiseerd is in geïntegreerd regenwaterbeheer en plantengeneering. Ze raadt de projectdragers aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden, om hen zo te helpen bij het samenstellen van hun aanvraagdossiers voor volgende projectoproepen.

De jury selecteert dit project niet.

3- Gemeente Sint-Agatha-Berchem

Wijk Kweeperenboom – Groenteboer: Studie van de ont koppeling van de regenwaterbuizen

De Waterweg van de Kweeperenboom was ontworpen om het regenwater te recupereren na de afkoppeling van de omliggende gebouwen. Het project heeft tot doel de haalbaarheid te bestuderen van het afkoppelen (daken en afvoerkolken) van de hele wijk die aan de waterweg grenst (Kweeperenboomlaan en Groenteboerstraat), zodat het regenwater niet langer in de riolering maar in de waterweg terechtkomt.

Gevraagd bedrag: 40.000 euro

De jury is van mening dat dit project een interessante werkpiste inhoudt, maar dat het deel moet uitmaken van een algemene reflectie over de rehabilitatie van de wijk. Het idee is goed, maar de uitvoeringstiming lijkt weinig relevant en te snel in vergelijking met de werken die verricht werden in 2019. Eerst moeten die werken worden geëvalueerd alvorens een nieuwe fase kan worden ingegaan. Daarnaast is het een van de voorwaarden van de projectoproep om, na een studiefase, werken aan de openbare ruimte uit te voeren: in het ingediende project zullen de toekomstige inrichtingen plaatsvinden op privéterreinen. Aan de andere kant blijft de voorgestelde methodologie embryonaal. Tot slot betreft de jury ook dat er geen samenwerkingsproces met de burgers is en dat de dimensie natuur-biodiversiteit helemaal niet tot uiting komt. Ze raadt de projectdragers aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden, om hen zo te helpen bij het samenstellen van hun aanvraagdossier voor volgende projectoproepen.

De jury selecteert dit project niet.

4- Gemeente Sint-Agatha-Berchem

Kweeperenboom Waterweg – Studie en werken voor de aanleg van de verbinding met Kattebroek

Het doel van dit project is de infiltratiecapaciteit van de voorziening die werd ontworpen om het regenwater te laten infiltreren op de Kweeperenboom Waterweg te verhogen, door het drasland van de Dilbeekstraat te verlengen tot Kattebroek.

Gevraagd bedrag: 120.000 euro

De jury erkent het belang van dit bouwproject, dat de sensibilisering van de bewoners integreert en van meet af aan associatieve samenwerkingsverbanden opbouwt. In het dossier ontbreken echter enkele details over het project voor de aanleg (de technische gegevens over het project voor het beheer van het oppervlakteregenwater ontbreken onder meer) en de natuur- en biodiversiteitsaspecten zijn totaal afwezig.

Leefmilieu Brussel zal dus bijzondere aandacht besteden aan de opvolging van de uitvoering van het project en zal erop toezien dat Vivaqua (via een overheidsopdracht) samenwerkt met een specialist in plantengeneering om te vermijden dat er een aanlegproject wordt uitgewerkt dat te veel ruimte laat

voor beton: een 'alibi' infiltratiegracht zal worden geweigerd. Ze raadt de projectdragers ook aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 120.000 euro toe te kennen - in categorie 'Inrichtingen – water'.

5- Gemeente Vorst

Good Water - rationeel waterbeheer en watertank netwerk.

Gemeenten zijn grote verbruikers van drinkwater voor taken waarvoor geen water van deze kwaliteit nodig is, zoals het besproeien van groene ruimten of het schoonmaken van wegen. Dit project beoogt het gebruik en verbruik van water door de gemeente te bestuderen voor taken waarvoor geen drinkwater vereist is, zoals de besproeiing van groene ruimten of de schoonmaak van de wegen met als doel alternatieve en duurzame oplossingen voor het waterbeheer in te voeren (rationeel gebruik van drinkwater en infrastructuur voor het gebruik van niet drinkbaar water. Het project beoogt een rationeel en duurzaam gebruik van drinkwater en het gedrag en de uitrustingen die niet drinkbaar water gebruiken te promoten.

Gevraagd bedrag: 34.000 euro

De jury vindt het project heel interessant en goed gepresenteerd. Het voldoet aan de meeste aandachtspunten van de projectoproep: participatie, voorbeeldfunctie, transversaliteit enz.

Het beantwoordt eerder aan secundaire doelstellingen van het thema Natuurstad, maar het voorbeeldige karakter van de aanpak, de potentiële resultaten in termen van verminderde consumptie en de voorbeeldfunctie die uit de resultaten van het project zou kunnen voortvloeien, zijn sterke elementen die steun verdienen. De resultaten van de studie en de structurele antwoorden moeten dus aan de andere lokale overheden worden voorgelegd met het oog op hun veralgemening. De jury raadt de projectdragers aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden. De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 34.000 euro toe te kennen – in de categorie 'Werking – water'.

6- Gemeente Vorst

Végétalab, een gemeentelijke kwekerij ten dienste van de vergroening van de stad.

Het doel van de gemeentelijke kwekerij is een lokale en ecologische productie van wilde planten te ontwikkelen die van belang zijn voor de biodiversiteit, bestemd voor de groene ruimten van Vorst, ongeacht of ze worden beheerd door de dienst Groene ruimten, de burgers, de verenigingen of de handelaars.

Naast de productie van planten is de kwekerij ook een plaats voor ontmoetingen, uitwisselingen en begeleiding van de dynamiek van de vergroening van de stad die aanwezig is op het gemeentelijk grondgebied.

Gevraagd bedrag: 40.000 euro

De jury waardeert de samenhang van het project, dat gericht is op het produceren van planten die bestemd zijn voor de vergroening van de openbare ruimte. Het ingediende sterke dossier stelt een aantrekkelijk project voor dat niettemin het risico inhoudt niet duurzaam te zijn vanwege de functie van boomkweker, die niet verzekerd is na de gesubsidieerde periode. Het versterken van het lokale aanbod voor de productie van planten is belangrijk voor de veerkracht van de stad, vooral met het oog op het uitbreiden van het aantal vergroeningsprojecten. Met het aspect 'water' is rekening gehouden, alsook met de sociale, participatieve en pedagogische aspecten. De sensibilisering van de burgers zou verder kunnen worden uitgewerkt, met name voor de vergroening van gevels, groendaken enz.

De jury stelt voor om na te denken over de economische levensvatbaarheid van het project door middel van bijvoorbeeld de verkoop van de productie en de principes van een circulaire economie (recuperatie van maaï- en snoeiafval om substraat te produceren, met dus besparingen op de kosten om het materiaal te exporteren enz.). Op die manier zou het loon van de kweker mee kunnen worden gefinancierd. Ze beveelt ook aan dat de projectdragers deelnemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden. De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 40.000 euro toe te kennen – in de categorie ‘Werking – natuur’.

7- Gemeente Ganshoren

Ecologische opwaardering van de Molenbeekvallei.

De Molenbeekvallei, een beschermd gebied sinds 2010, vormt een grote ecologische uitdaging.

In afwachting van een beheersplan beoogt dit project deze groen-blauwe alliantie te herschikken door het opzetten van analyses, werven en expertise die het toekomstige beheer ervan kunnen voeden.

Gevraagd bedrag: 27.060 euro

De jury prijst de kleinschaligheid van dit interessante ontwikkelingsproject dat verschillende voorzieningen met elkaar verbindt. De aanpak en de methodologie zijn goed uitgewerkt.

De jury beveelt echter aan om het didactische aspect van de actie meer uit te werken, door een participatieve werf voor de vijver op te zetten, schoolbezoeken te organiseren enz. Het project is vooral interessant in termen van natuur, maar het zou nuttig zijn om verder te kijken naar de mogelijkheden om privéterreinen in de aanpak te integreren, bijvoorbeeld via subsidies (bestuderen wat juridisch mogelijk is) of een opkoop als de grond sterk in waarde is gedaald. De beoogde uitbreiding van het Natura 2000-gebied is zeer relevant omdat het de enige ecologische verbinding met Vlaanderen en met het ‘Natuurinrichtingsproject Molenbeek – Maalbeek’ is. De jury raadt aan dat de projectdragers deelnemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 27.060 euro toe te kennen – in de categorie ‘Inrichtingen – water’.

8- Gemeente Jette

Bomenplan

Het project beoogt de bestrijding van de klimaatopwarming en de verbetering van de luchtkwaliteit door een aanzienlijke toename van de aanwezigheid van bomen in het stedelijk landschap van Jette om de impact van de perioden van hittegolven te verminderen en de biodiversiteit te ontwikkelen.

Gevraagd bedrag: 40.000 euro

De jury vindt het project relevant en goed uitgewerkt op het gebied van natuurmethodologie. Ze merkt echter op dat in de reflectie bepaalde elementen ontbreken (gezondheid van de bomen, geïntegreerd waterbeheer, soorten, lokale economie enz.) en zou graag zien dat de aspecten met betrekking tot waterbeheer beter worden geïntegreerd (bijvoorbeeld door bij het uitvoeren van inventarisaties ook de sloten en geulen op te lijsten). De jury herinnert eraan dat Leefmilieu Brussel beschikt over gegevens met betrekking tot de bladerdakindex en dat het de cijfers op gemeentelijk niveau zal kunnen verstrekken en ter beschikking zal kunnen stellen van de gemeente.

Het project zou baat hebben bij de integratie van een participatieve component zodra de gemeenschappelijke doelstellingen zijn vastgesteld (naar het voorbeeld van de in Genève gebruikte methodologie) en niet alleen in de projectfasen; de jury beveelt daarom aan om die component van bevolkingsparticipatie uit te werken.

Uitwisselingen met het vergelijkbare project van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe zijn gewenst, evenals een nauwe samenwerking met Leefmilieu Brussel, dat een gewestelijke strategie ontwikkelt.

De stuurgroep zal er dan ook op toezien dat het project verenigbaar is met de gewestelijke dynamiek in wording. De jury raadt de projectdragers aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden. De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 40.000 euro toe te kennen – in de categorie ‘Werking – natuur’.

9- Gemeente Sint-Gillis

Gastvrije leefgebieden in Sint-Gillis

Het project wil de levende habitat (living building) en stedelijke biodiversiteit in Sint-Gillis promoten, via een sensibiliseringscampagne (burgers, architecten, arbeiders, ...) en praktische inrichtingen (steigergaten, daklijst).

Gevraagd bedrag: 36.855 euro

De jury herinnert eraan dat de gemeente al een subsidie heeft gekregen voor dergelijke aanpak van mussen en gierzwaluwen. Hoewel andere soorten in het dossier worden genoemd, werkt het project dat dit jaar is ingediend weinig nieuwe elementen uit. De jury zou dan ook graag zien dat de aanpak echt wordt uitgebreid naar andere soorten die relevant zijn voor de gemeente. De mobiliserende aard van de aanpak en de resultaten op het vlak van participatie van het publiek kunnen er ook op gewestelijk niveau een voorbeeldproject van maken, dat het mogelijk zou kunnen maken om technische ondersteunings- en communicatiemiddelen te ontwikkelen om de oplossingen die in andere gemeenten zijn gevonden te kopiëren, op voorwaarde dat ze overeenstemmen met de technische aanbevelingen van Leefmilieu Brussel die momenteel worden uitgewerkt. De jury staat erop dat de gemeente een oplossing vindt om dit programma aan het einde van de gesubsidieerde periode intern te bestendigen. Ze raadt aan dat de projectdragers deelnemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 36.855 euro toe te kennen.

10- Gemeente Sint-Gillis

Hier reist de natuur, natuur.welkomstraat!

Het project beoogt de intensieve vergroening van meerdere straten van Sint-Gillis met het oog op de inrichting van "natuurcorridors" die de fauna (bijen, vlinders, andere insecten, vogels) toelaten tussen groene ruimten (parken en groene eilandjes) te reizen.

Naast het feit dat ze dienen als doorgang tussen twee groene ruimten zorgen deze straten voor verblijfplaatsen en beschutting door het creëren van voederstroken en de plaatsing van nestkastjes (voor insecten en vogels). Deze groene straten zullen symbolisch "natuur.welkomstraat" worden genoemd.

Gevraagd bedrag: 40.000 euro

Naast het feit dat de jury het project bevorderlijk vindt voor een gemeente met te weinig groene ruimten, is het ook participatief, doordacht, gedetailleerd en goed onderbouwd. Bakken, klimplanten en vegetalisatie van boombodems blijven zeer interessant in dichte stedelijke gebieden (wat hier het geval is), maar laten niet toe om echte ecologische corridors te creëren. Het project lijkt te steunen op de verwezenlijkingen van de cel stadsvegetalisatie. Daarom raadt de jury aan om het project toe te spitsen op twee of drie straten in plaats van het te verspreiden over een groot gebied (bv. werken aan prioritaire gebieden voor vegetalisatie, met name langs de groene continuïteiten van het GPDO, of ter ondersteuning van andere groenprojecten, bv. voor het project ‘Tweebankenplein’) en roept ze op om, waar dat technisch mogelijk is, het potentieel voor ontwatering en beplanting in de open grond te ontwikkelen in plaats van in bakken te planten. De jury onderstreept ook de afwezigheid van een aspect ‘water’ in het dossier en vraagt daarom om zo veel mogelijk een geïntegreerde component voor

regenwaterbeheer toe te voegen. Een reflectie over mobiliteit (minder parkeerplaatsen, actieve mobiliteit, ontmoetingsruimte ...) zou het ook mogelijk maken om het project meer te richten op het concept van een 'parklaan'.

De jury vraagt ook om te werken aan zones die niet reeds gedekt zijn door herstelprojecten (SVC, DWC) of, bij gebrek daaraan, om de afwezigheid van dubbele subsidiëring te garanderen.

De jury raadt de projectdragers aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 40.000 euro toe te kennen – in de categorie 'Werking – natuur'.

11- Gemeente Sint-Gillis

Vegetalisatie van het Tweebankenplein

Het doel van het project is de natuur opnieuw te introduceren in de wijk Defnet/Montenegro, in nauwe samenwerking met de bewoners en verenigingen, de reeds ondernomen herinrichting van Beliris te verbeteren en te versterken. Het gaat om de herinrichting van een perceel van 400 m² dat is blootgesteld aan de volle zon, door er bomen, hagen en fruitheesters en een doorlaatbare bodem te integreren.

Gevraagd bedrag: 87.846 euro

De jury prijst de samenhang van het groenproject, dat de roeping van de openbare ruimte behoudt en een mooie participatiecomponent omvat. Ze waardeert ook dat het een project is met een impact in een zeer dichte omgeving en een verbetering van de doorlaatbaarheid van de oppervlakken, maar betreurt dat de voorgestelde heraanleg niet de andere straathoeken van het kruispunt tot aan de Théodore Verhaegenstraat integreert. Het voorgestelde project lijkt qua opzet goed doordacht te zijn. De jury stelt echter voor om alternatieve boomsoorten in overweging te nemen, met name voor de plataan en voor struikgewassen met giftige winterbessen (risicovol in een 'eetbare' haag). Ze raadt aan om een regenwaterbeheerplan voor het perceel toe te voegen om de mogelijkheid van het loskoppelen van regenwater van naburige woningen en de mogelijkheid van 'regenbomen' te analyseren. Ze adviseert de projectdragers ook om zich te wenden tot de dienst Waterfacilitator om het project te begeleiden. De technische aanbevelingen zullen door het begeleidingscomité worden meegedeeld.

De jury raadt de projectdragers aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om een budget van 87.846 euro toe te kennen – in de categorie 'Inrichtingen – natuur'.

12- Gemeente Schaarbeek

Heraanleg van de Jacques Rayéstraat en het Mauraneplein

Het project van de herinrichting van de Jacques Rayéstraat en het Mauraneplein werd ontworpen om de veerkracht van de wijk te verbeteren en de wijk duurzamer te maken door elementen te integreren van demineralisatie, verbetering van het regenwaterbeheer, belangrijke vergroening van de wijk, inrichting van een ontmoetingsplaats, beperking van het doorgaand verkeer en het vergemakkelijken van de zachte mobiliteit.

Het doel is de integratie van een sterk luik van burgerparticipatie om de toe-eigening van de wijk door de buurtbewoners en gebruikers mogelijk te maken en hen te laten deelnemen aan de verandering van dit stadseiland. Het gaat om een proefproject dat zal dienen als model voor toekomstige herinrichtingsprojecten van openbare ruimten.

Gevraagd bedrag: 73.976 euro

De jury vindt het project relevant en goed uitgewerkt met het oog op het ontwikkelen van groene straten en ze erkent dat initieel goed werd nagedacht. Het project omvat ook een mooie aanpak die een globale reflectie ontwikkelt en koppelingen naar andere thema's zoals geluid en mobiliteit (vermindering van parkeerplaatsen, beperking van het verkeer, fietspaden).

De jury betreurt echter dat de burgerparticipatie wat laat in de uitwerking komt en gericht lijkt te zijn op het doen aanvaarden van een project waarover al hogerop beslist is. Aangezien het project al goed op gang is (vergunningen ingediend), stelt de jury zich ook vragen over de goedkeuring van het bestek van de werken (voorwaarde van de projectoproep) en de mate van vrijheid die overblijft om de aanleg te (her)oriënteren naar aanleiding van eventuele input van de participatieve aanpak. Dat aspect moet snel worden verduidelijkt. De jury raadt ook aan om de vergroening van de gevels zo veel mogelijk in het project te integreren en het regenwater af te koppelen van de gebouwen langs de openbare ruimte. De jury beveelt ten zeerste aan dat de projectdragers deelnemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 73.976 euro toe te kennen – in de categorie ‘Inrichtingen – natuur’.

13- Gemeente Sint-Pieters-Woluwe

Bepaling van de boomkruinlaagindex van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe en actieplan voor het behoud en de ontwikkeling van het gemeentelijk bomenerfgoed.

De gemeente wil het natuurlijk erfgoed van haar grondgebied beschermen en versterken door de stedelijke ruimte meer te vergroenen. Daarvoor heeft ze een Bomenplan goedgekeurd.

Gevraagd bedrag: 40.000 euro

De jury looft dit mooie project met doelstellingen die verder gaan dan alleen maar in kaart brengen. Ze verheugt zich over de relevante associatie met de studie over de afkoppeling van regenwater die reeds eerder werd gesubsidieerd, alsmede de burgerbenadering die wordt uitgevoerd voor de keuze van de soorten.

Het is niet nodig een specifieke studie te bestellen om een ‘boomkruinlaagindex’ vast te stellen, waarvoor Leefmilieu Brussel de gemeente heel wat informatie zal kunnen verschaffen. De jury beveelt dan ook aan de inspanningen te richten op de participatieve bepaling van de doelstellingen voor het behoud en de ontwikkeling van de boomkruinlaag.

Wat de planning betreft, lijkt de verdeling van de bomen in maart niet de beste periode te zijn: de maanden oktober/november zijn gunstiger voor de hervatting van de aanplant. Uitwisseling met het soortgelijke project van de gemeente Jette is gewenst, evenals nauwe samenwerking met Leefmilieu Brussel, dat bezig is met de ontwikkeling van een gewestelijke strategie; het sturingscomité zal er dus op toezien dat het project aansluit bij de gewestelijke dynamiek in wording.

De jury beveelt de projectdragers aan deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 40.000 euro toe te kennen – in de categorie ‘Werking – natuur’.

14- OCMW van Sint-Agatha-Berchem

Inzamelen van regenwater voor de gebouwen van het OCMW van Sint-Agatha-Berchem

Het doel van het project is de ecologische impact van het OCMW te verminderen door de capaciteit van zijn gebouwen om regenwater op te vangen te versterken, door de plaatsing van regenwatertanks en/of pompen op drie plaatsen van het OCMW.

Dit project zal ook dienen als hefboom om verschillende doelgroepen te sensibiliseren voor de waterproblematiek: de gebruikers van het OCMW, de technische en schoonmaakdienst, het personeel van het OCMW, ...

Gevraagd bedrag: 12.500 euro

De jury waardeert dit project, dat zeer snel operationeel kan zijn, relatief eenvoudig is qua uitvoering, binnen de secundaire doelstellingen van de oproep valt, maar goed aansluit bij de projecten die een OCMW kan uitvoeren. Het stimuleert de banden met de gemeente en de deelname aan de Brusselse waterdagen. De jury raadt de projectdragers aan om vanaf de aanvang van de uitwerking de waterfacilitator te raadplegen. Ze stelt ook een reflectie voor over besproeiing (praktijken die de behoefte aan water verminderen) en over het beheer van de groene ruimtes op de site: wat voor beheer wordt er toegepast? Kan de biodiversiteit worden verbeterd? De jury raadt de projectdragers aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 12.500 euro toe te kennen – in de categorie ‘Werking – water’.

Gemeente / OCMW	Gevraagd Budget	titel	Totaal cijfer %	Voorstel toegekend bedrag			
				Studie Natuur	Werken Natuur	Studie Water	Werken Water
GB Vorst	40.000 €	Végétalab, een gemeentelijke kwekerij ten dienste van de vergroening van de stad	81	40.000 €			
GB Vorst	34.000 €	Good Water - rationeel waterbeheer en watertank netwerk	79			34.000 €	
GB Schaarbeek	73.976 €	Heraanleg van de Jacques Rayéstraat en het Mauraneplein	75		73.976 €		
GB Berchem	12.000 €	Gedeeld beheer van de binnen eilandjes "Ons natuureilandje" - jaar 2	72	12.000 €			
GB Sint-Gillis	87.846 €	Vegetalisatie van het Tweebankenplein	71		87.846 €		
GB Sint-Gillis	36.855 €	Gastvrije leefgebieden in Sint-Gillis	70	36.855 €			
OCMW Sint-Agatha-Berchem	12.500 €	Inzamelen van regenwater voor de gebouwen van het OCMW van Sint-Agatha-Berchem	69			12.500 €	
GB Sint-Gillis	40.000 €	Hier reist de natuur, natuur.welkomstraat!	69	40.000 €			
GB Ganshoren	27.060 €	Ecologische opwaardering van de Molenbeekvallei	69				27.060 €
GB Sint-Pieters-Woluwe	40.000 €	Bepaling van de boomkruinlaagindex van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe en actieplan voor het behoud en de ontwikkeling van het gemeentelijk bomenerfgoed	68	40.000 €			
GB Jette	40.000 €	Bomenplan	61	40.000 €			
GB Berchem	120.000 €	Kweeperenboom Waterweg: Studie en werken voor de aanleg van de verbinding met Kattebroek	60				120.000 €
GB Berchem	40.000 €	Wijk Kweeperenboom – Groenteboer: Studie van de ontkoppeling van de regenwaterbuizen	49				
GB Berchem	40.000 €	Gemeentelijk regenplan	45				
TOTAAL				205.075 €	161.822 €	46.500 €	147.060 €

Donderdag 24 september 2020 – Thema Zero Afval

Jury: Pascale Alaime, Cécile Riffont (Leefmilieu Brussel)

Externe expert: Ariane Godeau (Facilitator ZA)

Waarnemer: Stéphanie Uny (kabinet Maron) - verontschuldigd

Secretaris: Philippe Mertens (Brulocalis)

Er was een bedrag van 300.000 euro beschikbaar.

7 projecten werden voorgelegd aan de jury

1- Gemeente Sint-Agatha-Berchem

Installatie van openbare waterfonteinen in openbare ruimtes

Om het probleem van de plastic verpakkingen en de problemen die deze veroorzaken op het gebied van de openbare netheid en het gebruik van grondstoffen te bestrijden, wil de gemeente openbare drinkfonteinen plaatsen, zodat burgers en voorbijgangers gratis toegang hebben tot water zonder dat er verpakkingsprocessen aan te pas komen.

Gevraagd bedrag: 29.500 euro

De jury erkent het belang van het project, dat voldoet aan de doelstellingen van het Afvalplan (vermindering van verpakkingen). Jammer genoeg omvat het budget een investering van 100%, wat dit project onontvankelijk maakt rekening houdend met het soort budgettoewijzingen dat voor dit thema beschikbaar is voor Leefmilieu Brussel.

De jury vindt het jammer dat in het ingediende dossier merkwaardig genoeg uitvoeringsdetails ontbreken: de locaties moeten nog worden geïdentificeerd en de uitvoeringsmethode is niet nauwkeurig genoeg (de timing is wat onduidelijk, het budget niet erg gedetailleerd).

Tot slot is de participatiecomponent niet aanwezig en is het dossier te laconiek wat ondersteuning, sensibilisering en maatregelen ter bevordering van gedragsveranderingen met betrekking tot leidingwater betreft. Leefmilieu Brussel zal verschillende bijeenkomsten organiseren met verschillende wateractoren in Brussel, waaronder Vivaqua, om na te gaan of het mogelijk is om de kosten voor de installatie van drinkfonteinen te verlagen en om de uitrol van de drinkfonteinen te vereenvoudigen. De gemeente zal worden uitgenodigd om deel te nemen aan die bijeenkomsten. De jury beveelt de projectdragers aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden, om hen zo te helpen bij het opstellen van hun aanvraagdossiers voor volgende projectoproepen. De jury selecteert dit project niet.

2- Stad Brussel

Kringloop- en uitleendienst van de stad Brussel

Het project van de kringloop- en uitleendienst bestaat erin de burgers een ruimte ter beschikking te stellen waar zij al het gereedschap voor dagelijks gebruik zoals snoeischaren, grasmaaiers, tenten, schoppen, boormachines, hamers, gezelschapsspellen, enz. kunnen vinden, zodat ze deze voorwerpen niet hoeven aan te kopen, alsook een digitaal platform om het beheer, het gebruik van de ruimte en de reserveringen te vergemakkelijken.

Gevraagd bedrag: 150.000 euro

De jury erkent in dit project een uitstekend idee, maar betreurt het gebrek aan maturiteit van het dossier: de voorgestelde methodologie verklaart niet de keuze om zich te richten op één type gereedschap, noch op de wijk, en is niet van plan om de burgers, die de eindgebruikers zijn, te raadplegen over het project. Het dossier bevat ook geen reflectie over het businessmodel en de duurzaamheid ervan: Wat na de subsidie en de aankoop van het gereedschap?

Aan de andere kant voldoet het ingediende project niet aan het idee van een kringloopwinkel maar eerder aan een uitleenwinkel: alle voorgestelde objecten worden immers nieuw gekocht, wat niet overeenstemt met het kringloopmodel, dat gebaseerd is op het inzamelen en herstellen van spullen geschonken door de burger. De jury adviseert de projectdragers om zich te laten inspireren door de modellen en de ervaringen die al in gebruik zijn in de uitleendienst van het OCMW van Sint-Agatha-Berchem of de uitleendienst voor gereedschap van Sint-Joost. Er zou ook kunnen worden gedacht aan een samenwerking met verenigingsinitiatieven (bv. Tournevie) of commerciële actoren (bv. Usitoo) die in het hele gewest afhaalpunten proberen op te richten.

De jury beveelt de projectdragers aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden, en meer bepaald om een beroep te doen op de begeleiding door de Zero Waste Facilitator van Leefmilieu Brussel, om hen zo te helpen bij het opstellen van hun aanvraagdossiers voor volgende projectoproepen.

De jury selecteert dit project niet.

3- Gemeente Jette

Haalbaarheidsstudie en opstart van een sociale 'Kringloopwinkel' Noord-West

Het einddoel van het gezamenlijk project van de gemeenten Sint-Agatha-Berchem, Ganshoren, Jette en Koekelberg is een sociale « kringloopwinkel» Noord-West opzetten, in samenwerking met de OCMW's van de 4 gemeenten. Om dit doel te bereiken, maken twee fasen het voorwerp uit van de gevraagde financiering: een haalbaarheidsstudie in een eerste fase en de opstart van het project van de "kringloopwinkel" in een tweede fase.

Gevraagd bedrag: 100.000 euro

De jury prijst het intergemeentelijke project dat innovatief en ambitieus is en waarbij de eindgebruikers, via een burgerparticipatiecomponent vanaf de ontwerpfasen, worden betrokken en dat een sterk partnerschap met de bestaande verenigingswereld ontwikkelt. Ze erkent het potentiële voorbeeldkarakter van een dergelijke aanpak en feliciteert de projectdragers met de kwaliteit van hun dossier.

De jury nodigt de projectdragers uit om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 100.000 euro toe te kennen.

4- Gemeente Schaarbeek

Afval beter sorteren en composteren in de parken

Het doel van het project is het verbeteren van het sorteren en composteren in de openbare parken, met de hulp van een goede communicatie (naar de burgers en intern) en de opleiding van de gemeentelijke medewerkers.

Gevraagd bedrag: 60.500 euro

De jury prijst het feit dat het project gebaseerd is op de ervaring die de gemeente heeft opgebouwd op het vlak van de verwerking van afval in de parken en dat de gemeente voldoet aan de gewestelijke prioriteiten van opwaardering van hulpbronnen door middel van compostering en recyclage. Ze vindt het zeer positief dat alle medewerkers door middel van uitgebreide opleidings- en sensibiliseringsactiviteiten bij het project worden betrokken. De jury wijst ook op de noodzaak van een goede coördinatie en uitwisseling van ervaringen met de rest van de stuurgroep, wat essentieel is voor de continuïteit van het project. Ze beveelt aan om een inventaris op te maken van de composteringslocaties op het hele gemeentelijke grondgebied/patrimonium en daarbij te zorgen voor een harmonisatie tussen de bestaande initiatieven (compostmeesters) en de projecten van het gewest om de burgers die willen deelnemen aan de gezamenlijke compostering niet uit te sluiten. Ten slotte

raadt ze aan om een hiërarchisch communicatiesysteem op te zetten volgens de schaal van Lansink, met de nadruk op preventie en door ervoor te zorgen dat de middelen voor de opwaardering van afval gemakkelijk te begrijpen zijn door de burgers (compostbakken, sorteereilanden, bewegwijzering).

De jury raadt de projectdragers aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 60.500 euro toe te kennen.

5- Gemeente Watermaal-Bosvoorde

Oprichting van een participatieve en solidaire kringloopwinkel in Watermaal-Bosvoorde

Het doel van het project is een participatieve, collaboratieve en inclusieve hal voor zero afval te creëren, die wordt beheerd door een vzw waarvan de activiteiten gebaseerd zullen zijn op de herwaardering van meubels en dagelijkse voorwerpen in een perspectief van opleiding en socioprofessionele inschakeling en de versterking en uitbreiding van initiatieven van burgers en verenigingen voor de herwaardering van textiel, kleine huishoudelijke apparaten en fietsen, door het delen van gereedschap, uitrusting en verkoop ruimten.

Gevraagd bedrag: 90.015 euro

De jury verwelkomt een aanvraag die voldoet aan de gewestelijke prioriteiten en een voorbeeld is op vele vlakken: inclusie van burgers, partnerschap met verenigingen, sociale inclusie, circulariteit en koolstofimpact van het project. Ze merkt echter op dat het tijdschema enigszins optimistisch zou kunnen blijken: is het realistisch om een opening in september 2021 te voorzien? Achttien maanden voor zo'n complexe installatie lijkt weinig. Twee Brusselse projecten van hetzelfde type hebben langer geduurd: meer dan twee jaar voor de kringloopwinkel van Sint-Gillis en nog langer voor de kringloopwinkel van Sint-Pieters-Woluwe.

De jury nodigt de projectdragers uit om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden.

De jury selecteert dit project en stelt voor om de gevraagde subsidie van 90.015 euro toe te kennen.

6- OCMW van Brussel

Water zonder plastic

Het project heeft als doel het verbruik van het stadswater te bevorderen, via drinkfonteintjes en door het gebruik van wegwerpbekers en de aankoop van plastic waterflesjes te bannen. Er zal een dienst voor de reiniging van herbruikbaar vaatwerk worden voorgesteld om het schoonmaakteam niet te overbelasten met de toename van het vaatwerk dat dit project met zich brengt.

Gevraagd bedrag: 26.600 euro

De jury erkent dat dit project in overeenstemming is met het milieubeheer van de overheid, maar vindt het jammer dat het aanvraagdossier zwak en niet erg gedetailleerd is en ambitie mist, vooral op het vlak van een meer globale integratie van het Zero Waste-thema, met een project dat zich beperkt tot het aspect van drinkwater. Ze merkt ook op dat de betrokkenheid van de opleiders en andere overheidsdiensten gering is. Bovendien lijkt de planning voor de lancering van de opdracht met betrekking tot de fontein onrealistisch. De jury beveelt de projectdragers aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden om hen zo te helpen bij het opstellen van hun aanvraagdossiers voor volgende projectoproepen.

De jury selecteert dit project niet.

7- OCMW van Koekelberg

Implementatie van de vijf 'Zero Waste' R'en voor een duurzaam bestuur bij het OCMW van Koekelberg

Het doel is een dynamiek van burgerverantwoordelijkheid op te wekken bij de verantwoordelijken van de administratie, het personeel en de gebruikers van het OCMW, om gedragsveranderingen teweeg te brengen zodat we samen en efficiënt kunnen evolueren naar een meer 'duurzaam' OCMW. De dienst Duurzame Ontwikkeling van het OCMW wil zijn aanpak voortzetten met als rode draad 'de 5 R's van zero afval' (recycler, refuser, réduire, réutiliser, réparer in het Frans of recycleren, weigeren, verminderen, hergebruiken, herstellen in het Nederlands).

Gevraagd bedrag: 50.000 euro

De jury prijst een project dat de motivatie van de initiatiefnemers aantoont door middel van een zeer groot aantal acties gericht op de gebruikers en het personeel van het OCMW. Ze had graag gezien dat ze gedetailleerder, gericht en meer gepland waren geweest doorheen de tijd. Elk deelproject zou een actie op zich kunnen worden, maar geen enkel deelproject wordt echt uitgewerkt en in detail voorgesteld in het document. De jury vindt het dan ook jammer dat het aanvraagdossier wel kwaliteiten heeft en potentiële pistes uitwerkt, maar details mist over de uitvoering van de acties, een onrealistische planning heeft met te veel acties en een budget vermeldt dat niet nauwkeurig genoeg is.

De jury beveelt de projectdragers aan om deel te nemen aan de opleidingen die door Leefmilieu Brussel en Brulocalis worden gegeven in het kader van de ondersteuning van de lokale overheden, om hen zo te helpen bij het opstellen van hun aanvraagdossiers voor volgende projectoproepen.

De jury selecteert dit project niet.

Gemeente / OCMW	Gevraagd Budget	Titel	Totaal cijfer %	Voorstel toegekend bedrag
GB Jette	100.000 €	Haalbaarheidsstudie en opstart van een sociale 'Kringloopwinkel' Noord-West	81	100.000 €
GB Watermaal-Bosvoorde	90.015 €	Oprichting van een participatieve en solidaire kringloopwinkel in Watermaal-Bosvoorde	79	90.015 €
GB Schaarbeek	60.500 €	Afval beter sorteren en composteren in de parken	68	60.500 €
OCMW Brussel	23.600 €	Water zonder plastic	60	
OCMW Koekelberg	50.000 €	Implementatie van de vijf 'Zero Waste' R'en voor een duurzaam bestuur bij het OCMW van Koekelberg	59	
GB Berchem	26.550 €	Installatie van openbare waterfonteinen in openbare ruimtes	51	
GB Brussel	150.000 €	Kringloop- en uitleendienst van de stad Brussel	36	

TOTAAL

250.515 €